

salkoiksi. Elävät kuvat tyrkyttävät heille sodan "kauneutta" ja heitä valmistetaan siten sotilaspalvelukseen. Niin kauan kuin on sotilaita, tulee olemaan myös sotia. Diplomaattimme ovat sallineet Saksan säilyttää pientä sotilaamäärää, sillä tekosyyllä, että he itse voivat pitää lukuksia. Jo kehdestä alkaen alkoi ihmisten kasvattaminen sotilaisiksi.

Ystäväni, teidän täytyy luopua kerta kaikkiaan tästä vaarallisesta opista. Päävastoin opettajan tulee kasvattaa lapsia rauhan ja rauhallisten toimien rakkauteen, sekä vihaamaan sotaa. Hänen täytyy karkoittaa opetuksensa kaiken, joka tuntuu muukalaisen vihaamiselta — myöskin elispäivän vihollisen vihaamisen. En tarkoita, että me katselimme sormemme läpi rikoksia, tai vapauttassimme ne kasteesta syyteestä, mutta että jollain kansakunnalla, mikä useampi uhreja kuin rikoksia, sentähden ei saa syyllisten syyllisyyttä vierittää syyttömiä sukupolvien niskoille. Kaikilla kansoilla on paljon anteeksiannettavaa toisillean. Eräissä erinomaisissa äsken ilmestyneessä kirjassa, jonka nimi on "Clean Hands", kirjoittaa kirjailija: "Vihaa sitä miestä, joka pakottaa ihmiset palaamaan elämään korkeaan elämään, vaatimalla heitä hyökkäämään kaikkien kimppuun, jotka eivät ole yhtämielisiä hänen kanssaan." Kaikista sielustani toivon näkeväni, että sellainen ihminen on tuhottu, minun ainoa vihani koskee vihaa.

Ystäväni saarnatkaa vihaa vihaa vastaan! Kaikista teidän tehtävistänne on se tärkein ja yksinkertaisin. Se asema, johon Ranska ja koko maailma on valpunut tuhoavan sodan johdosta, asettaa teille sangen monimutkaisia velvollisuuksia ja näitä on sentähden äärettömän vaikea täyttää. Sallikaa minun palata jälleen aiheeseen, tämä on erikoinen kohta, josta kaikki riippuu. Toivotta löytyä apua tai tukea tai edes ymmärtämystä, täytyy teidän uudistaa tähän saakka vallinneet kasvatustimenetelmät — niiden juurista loppuun saakka — muistamalla, että päämaailma on kasvatattava työllä.

Nykyisessä yhteiskunnassa on olemassa vain palkka työlläiselle, kaikkein muun tulee myrskytuuli pyyhkiä pois. Kasvatattakaa intelligenttejä työlläisiä! Opettakaa heitä arvostamaan näiden työn arvoa ja opettakaa heille, että ihmiskuunta on velallinen heille. Polttakaa kaikki kirjoitukset, joissa saarnataan vihaa. Ylistäkää työtä ja rakkautta. Auttakaa kasvattamaan järkkeitä ihmisiä, jotka kykenevät tullaamaan jalkoihinsa kaiken barbarismin glorian turhamaisen ihannoimisen, ja jotka voivat vastustaa näiden nationalistien ja imperialistien kunnianhimoisuutta, jotka tuhosivat heidän isät. Pois taloudellinen kilpailu, pois sota. Joko me haluamme tai emme — tunti on lyönyt, jolloin meidän on joko tultava maailman kansalaisiksi tai osoitettava sivistyksemme perikato.

Ystäväni, sallikaa minun lausua harvasta toivomus, jota en kuitenkaan voi ilmaista täydellisesti muodossa, mutta jonka keskelsen idean luulen asuvan jokaisen vapaasti ajattelevan yksilön sydämessä. Minä toivon ja toivon koko sielustani, että kaikkien kansojen opettajat liittyisivät työlläisten Internationaaleen tietoisena, että he yhdessä voivat luoda mutta kansainvälistä henkeä opetukseseen ja voivat keksiä menettelytapoja, joiden mukaan he voivat kylvää lasten mieliin aatetta, jotka kehittyvät maailman ja kaikkien kansakuntien yhdistymisen rauhan kukiksi.

Järki, viitsaus ja äly — olen puhunut teille aina kunnioituksella. Sanon teille nyt: tulkaa luokseni ja auttakaa minua, kohottakaa heikkoo ääntäni, kantakaa sitä — jos se mahdollista — kaikkien kansakuntien

kuuluviin ja saattakaa sana sinne, missä asustaa ihmisiä, joilla on hyvä tahto ja jotka tahtovat kuunnella elämän totuuksia. Uusi ajanhenki on syntynyt. Pahan valta kuolee omien rikoksiansa myrkyttämänä. Häpeälliset ja inhoittavat kansan verenimäjät kuolevat veren herkkuteleluun. Runneltuna ja raajarikkoisena, herrojensa sokean hurjastelun haavoittamina, seisovat kuitenkin proletarit vielä jalollaan. He ovat yhdistämisillään maailmaa yhdeksi maailmanproletariaatiksi ja me tulemme vihdoinkin näkemään toteutettuna tuon suuren sosialistisen profetian: Maailman yhdistynyt proletariaatti tulee tuomaan maailmaan rauhan.

TUT.

ASTORIA, ORE.

Meitä täällä agitaattorikursseilla tutkiskelee Marxin oppeja 27 oppilasta. Naisia meitä ei ole muuta kuin kahdeksan, alussa ei ollut kuin neljä, mutta myöhemmin on tullut neljä lisää. En ymmärrä, miksi ei naiseamme tulleet suurilukuisempina kursseille; kyllähän ne taloustyöt olisi voinut järjestää niin että olisi päässyt. Täällä on niin monta perhettä, joilla ei ole lapsia, eikä siis niin suuria esteitä etteikö olisi voinut tulla tietovarastoon kartuttamaan, mutta monikin heistä kuuluu sanovan, ei minusta puhujaa kuitenkaan tule. En usko, että kaikista meistäkään, jotka täällä opiskelemme tulee koskaan puhujaa, mutta me haluamme oppia ja koittaa parhaamme kehittääksemme itseämme. Nykyaikana ei ole ensinkään liika alkasta ruveta syventymään vähän enempi poliittikkaan ja tutkiskelemaan yhteiskuntaoloja, sillä kuinka me voimme selittää meidän vastustajillemme, ellei meillä ole tietoja.

Opettajina kurssilla toimivat tunnetut opettajat Toverin vastaava, E. Sulkanen ja Työmiehen vastaava, Y. Halonen, kumpikin opettajistamme ovat kyvykkäitä ja tietoisia siitä, mitä opettavat. Tarkeavainina jokainen kuuntelee luentoja ja tekee muistiinpanoja ja sitten myöhemmällä kerralla se kaikki, mitä on luennoitu, niin nähdään miten jokainen on seurannut.

Kuulkaahan nyt kaikki naiset ja ei se miehillekään paha ole: Miksi ei näistä joutuisista kalastajistammekaan suvaitse tulla luentoja kuuntelemaan kuin muutama, he pitävät tärkeämpänä kortin ja pallon peluun seinän toisella puolella. Ensi viikolla alkaa uusia mielenkiintoisia luentoja. Käykäänpä kaikki katselemaan tuntijärjestystä haalimme seinällä ja koittakaa tulla kuuntelemaan luentoja silloin kuin teillä siihen on tilaisuus, sillä tällaista tilaisuutta ei aina ole saatavana. Toivomme ensi viikolla runsaampaa kuuluttajajoukkoa, mitä tähän saakka on ollut.

Meillä kurssilaisilla oli 10 päivää tätä kuuta pieni illanvietto, jossa kukin esitti pienen ohjelmanumeron. Sellainen illanvietto oli virkistävä päivän opiskelun jälkeen.

Siis vielä kerran kehottan teitä kaikkia, joilla suinkin on tilaisuus, tulla kuuntelemaan luentoja, sillä luokkataistelussa tieto on valtaa ja yksimielisyys on voimaa!

Meillä täällä Astoriassa vietetään NAISTEN päivää tämän kuun 26 päivä. Naiskoomimme harjoittelee kiireen kaupalla lauluja ilmatatilaistukseen, ohjelma tulee olemaan monipuolinen, puheita, soolo, duetto- ja kuorolaulua. Uututena on kuvaelma, jota täällä ei ole koskaan ennen esitetty ja harvalla muillakaan paikkakunnilla, nimeä en sano, mutta jokainen ken haalille tulee sen näkeä.

Toivomme olisi, että haalimme täytyisi ääriään myöten, sillä NAISTEN päivä on ainoastaan kerran vuodessa ja silloin naiseamme varustavat varmasti sellaisen ohjelman, jota kehtaa kuunnella, ja joka on kuulemisen ar-

voisen, siis pitäkää muistissanne 26 päivä tätä kuuta.

Osaston toiminta näyttää olevan vilkastumassa päin, joka kokouksessaan yhtyy aina uusia jäseniä ja muuttokortilla yhtyy aina toisista osastoista. Te uudet toverit, koittakaa ottaa osaston toimintaan osaa, eikä vaan nimellisesti olla osaston jäseniä. Osastomme suurella äänen enemmistöllä päätti erota sosialistipuolueesta, joten nekin, jotka tähän saakka eivät ole syystä, että osasto on sosialistipuolueessa mukana kannattamassa vastavallankumouksellista ja perustamassa väljättä kansainvälistä, niin nyt teilläkin on tilaisuus näyttää, että onko se sananpartenne vaan ollut kaunis fraasi, vaan osastoon yhtymiseen esteenä. Tulevaisuus sen meille näyttää. Toiste lisää. — E. H.

VILAHDUKSIA WAUKEGANISTA

Tässä naisten aamupieksutehtaassa työskentelee yli sataviisikymmentä naista. Kaikin yritämme kilpaa näyttää joutuisuuttamme, mutta päiväpalkka ei parhaalla tahdollaakaan nouse yli \$1.50 alkavalle urakatyölläiselle. Päiväpalkkalaiset saavat 10 taalaa viikossa, jotkut vähän yli, mutta joka tapauksessa näkää kurkistelee joka puolelta ainakin niille naisille, joiden täytyy omin voimin tulla toimeen ja elättää ehkä kaksi tai kolme lasta. Siitä huolimatta ei kukaan halua kuulla unostamista, tuumiskellaan vaan että minä en ole kauan ja jotkut "niisikset", jotka ovat vain lisäansiossa miesten työttömänä ollessa, tuumivat, että "jos emme tykkäisi niin emme olisi täällä." Mutta eiköhän meidän ole aika jo ajatella omaa aikeamaamme ja ottaa esimerkiksi Bostonin pukutyölläisistä sekä vantia unot sisälle joka ainoan vaapetusliikkeeseen. Tulin ajatelleeksi kun kuuntelin erästä porvarillista naispuhujaa, joka sai minulle puhella "siveydestä", mitenkä monet naiset menevät alas huonoille teille tietämättään odotellessaan hyvää avioliittomahdollisuutta, mutta eivät tiedä kuinka sen saada. Ovat näet kevytimielisiä, eivät osaa niistä miehistä tehdä hyviä aviopuolisoja, kun ovat näet niin tyhjapäisiä ja usein hukentelevaisia morsiamia ja nuoria aviopaimoja.

Mutta eikö hän tiennyt mitään huonoista työnsioista miehille ja vielä kehoittamista naisille. Miehien sentään ilapäisesti ainakin saavat vähän enemmän, mutta me naiset, ainakaan tässä liikkeessä, emme saa toimeentuloamme ilman sivuansioita, paitsi jos sattuu olemaan niin hyvässä asemassa, että isä ja äiti pystyvät antamaan melkein illanaisen a-sunnan ja ruuan, mutta sivutuloa se on sekä.

Oisin toivonut, että tuon siveysapostolin huultilla olisi tullut jotakin selvitystä oikein todellisista syistä, mitkä vievät naisia huonoille teille ja kadottavat kaiken omanarvontunnon. Se on juuri tuo, naistyö al-arvoisuus, halpa teollisuus, josta naiset työskentelevät, niin kauan kun me olemme nöyryä ja arkoja ja toisaankin odottelemme tuota avioliittomahdollisuutta, tuota ihanaa asemaa, minkä meille tarjoaa orjan orjana oleminen. Ei todellakaan ole suuret vaatimuksemme! Miksi emme halua miesten kanssa samantarvoista palkkaa samasta työstä? Vaatikaamme samat oikeudet työmaalla kuin vaaliurnallakin, silloin ehkä saamme tuon ihanoitun kodin, jossa saamme joskus nauttia lepolotken todella samanarvoisen ystävänsä kanssa, ei orjana mutta tietoisena toverina.

Naistenpäivä lähenee, sen vietämme viimeinen sunnuntai tätä kuuta. Silloin naiset jokainen haalille, Stefilla on juhlatilaisuus itäpäivällä sekä illalla.

Ohjelma tulee olemaan hyvää ja

Toverittaren naistenpäivännumeroja jaetaan vapaasti. Siis kaikki mukaan työlläisten juhlapäivinä! Naisten vapautus orjan asemasta tapahtuu vain naisten itsensä kautta tällä kertaa. Sopii ottaa Toveritar esimerkiksi: Nyt vasta aletaan silloin antaa yleisempää huomiota, kun se on jaksanut nousta kaikkien vaikeuksien yli tuohon 10,000:nteen. Siis meidän täytyy itse näyttää, että olemme ihmisiä, ihmisluonnan äitejä, jolle kuuluu mahdollisuus elää ja nauttia hyvinvoinnista ja vapaudesta, koska annamme yhteiskunnalle kaikemme. Annamme sille lapsemme ja vieläpä sydänveremmekin vaadittaessa! Miksi siis ryvemme vielä yhä orjuudessa ja loassa, vaikka ihmisarvoa, armoa ja leipää kerjätään. Femia.

BERKELEY, CALIF.

Toveritar Selma Waldenilla ryöstiin käsilaakku viime torstaina eli 3 p. helmik. illalla tuossa kahdeksan seuduissa. Hän oli tulossa ohjelma-kokoukseen ja oli ainoastaan noin kolmen katuvälin etäisyydessä haalista, kun kaksi miestä käveli häntä vastaan, toinen miehistä kohdalle saavuttua oli astunut tavallista lähemmä ja siepannut äkkiarvaamatta käsilaakun ja lähtenyt juoksemaan. Ei onneksi sattunut olemaan rahaa kuin noin parisen dollaria, sekä ihuiverkkoja ja yhtä ja toista pientä tavaraa. Olkaa hyvin varovaisia ettette kanno käsilaakussa suurempia summia rahaa eikä minkäänlaisia arvoesineitä, sillä sitä ei voi yhtään tietää kuka se varas on vastaan tullu joista.

En ole mikään näyttelijä, mutta en voi olla sittenkään mainitsematta, että "Erämaan Ritari" näytellään 29 p. helmik. Se on juuri Suomessa saapunut uusi kappale, ja on täydellisesti katsomisen arvoisen. Alkan kello 6. Tiketti etukäteen 60 senttiä ja ovelta 75 senttiä.

Helmik. 27 p. on Itäma Suomen punikkorpojen hyväksi. Viime syksynä pidettiin vaatteiden keräysillanma, jotka vaatteet ovat nyt matkalla Suomeen. Tällä kertaa on tarkoitus avustaa rahallisesti samaan kassaan sievonen summa, ja me sen saamme, jos vaan jokainen katsoo velvollisuudekseen saapua haalille t. k. 27 p. avustamaan "toita kärsivä" orpoja.

Tammikuun aikana on yhtynyt 6-sastoon kuusi uutta jäsentä, nim. Karl Ström, Fred Nurmi, Sandra Rantanen, Nestor Rantanen muuttokortilla Eureka osastosta ja Impi Kemp ja Vilho Kemp, muuttokortilla Eriakon osastosta. Tervetuloa joukkoomme! — Saima.

CHISHOLM, MINN.

Tervehdys kaikille Toverittaren pikku lukijoille. Sunnuntai-illassa me päätettiin alkaa oikein kilvalla kirjoittamaan Toverittaren Lasten Osastoon. Niin tuumasin minäkin yriltää.

Sunnuntai-illassa meille opetetaan suomenkieltä lukemaan ja suomalaisia lauluja. Minä tykkään käydä sunnuntai-illassa. Opettajat ovat: Ida Wahlros, Helmi Jacobson ja August Mattson. Viimeksimainittu on opettanut meille vanhoilta ajoilta, kuinka rikkaista ja köyhiä ensin tuli ja kuinka rikkaat ovat siitä asti riittäneet köyhiä.

Minä tykkäisin, että köyhät voisivat hallita. Sitte kaikki ihmiset pitäisi tehdä työtä vähän päivässä.

Minä käyn puhumuseuran kokouksissa. Minä joskus annan ohjelmaa siellä. Minun äitini ja isäni myös käyvät siellä. Jouluna haalissa lapset antoivat ohjelmaa. Minäkin lausuin runon. Sen nimi on "Kadun lapselle". Minä tykkään siitä runosta. Ehkä lopetan. Kirjoitan toiste taas. Toverituodella

Helmi Markkula.

Tilaa Toveritar!